

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Cum de beneficio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

omninoque nihil, aut parùm præstat Ecclesiæ, neque residere cogitur, sicuti Gl. observavit *v. in pensione in additione*; & beneficia cum vacant, de jure conferri debent, licet non sint aut illi; at verò pensiones exorbitantes gratiæ, seu concessionis esse solent, teste Gl. *cit. v. in pensione*.

Esti alioquin nomine Ecclesiarum civitatis, etiam Cathedralis Ecclesia contineatur, tamen si Pontifex mandet, alicui provideri beneficium in aliqua Ecclesiarum civitatis aut diœcesis, ad Ecclesiam Cathedralē mandatum se non extendit, quia propter eius honorem specialem non vult Pontifex eam comprehendere sub generali Ecclesiarum nomenclatione; sin autem mandatur, ut Clerico in aliqua Ecclesia Provinciæ (v. g. Moguntinæ) provideatur, tunc & Metropolitana & alia ejusdem Provinciæ Cathedralis Ecclesiæ comprehenditur, eod quod in posteriore isto casu Pontifex ubertatem, quam in priore gratiam impetrandi facere censetur.

Nota. Frequens id est, ut in materia strictæ interpretationis sub generali appellatione non comprehendatur una species prærogativam habens, v. g. sub nomine Clericorum non comprehenditur Episcopus, nec sub nomine Monachorum Abbas, nec nomine diœcesis civitas Episcopalis *c. Rodolphus 35. de rescriptis*, nec nomine Ecclesiarum civitatis, aut diœcesis, Ecclesia Cathedralis, uti hic dicitur. Attendi tamen in his debet stylus Curia, nam alioquin sufficiens ratio non apparet, cur nomine Ecclesiarum Provinciæ, Cathedrales Ecclesiæ, ipsaque Metropolitana comprehendantur, non item comprehendatur Cathedralis Ecclesia nomine Ecclesiarum civitatis. Sic enim infert Gl. *V. Provincia*: Si quis Romæ impetret rescriptum, ut ipsi provideatur in Ecclesia S. Udalrici Augustini, & non sit alia in civitate, quam Cathedralis, impetrationem obreptitiam censet, quia non solet Pontifex Ecclesias majores, seu Cathedrales, appellare à titulo sancto, sive Patroni, sed tantum Ecclesias

inferiores. *argum. c. dudum 22. Cumana 50. & c. sequentis de electione*. Vide quæ docui in *cit. c. Rodolphus*.

CAPITULUM V. Cum de beneficio.

PARAPHRASIS.

Si Pontifex mandet, ut Clerico provideatur beneficium, quod sæcularibus Clericis consuetum est assignari, de eo intelligi debet, quod tanto tempore à Clerico uno, vel pluribus, tanquam rectoribus, continuè, & pacificè gubernatum fuit, quantum ad legitimam complendam præscriptionem sufficit, etiamsi ante vel post illud tempus Religiosi, in eodem beneficio quandoque ministrarint; sin autem mandetur, ut Clerico sæculari provideatur de aliquo Prioratu, non potest provideri de Prioratu, qui per Religiosos tempore, ac modo supra explicato, gubernatus fuit, præterquam si id in literis exprimat.

SUMMARIUM.

1. Beneficia sæcularia Clericis sæcularibus, & vice versa Regularia Regularibus de Jure communi conferri debent.
2. Potest tamen status beneficii mutari per continuam, & pacificam 40. annorum possessionem, ita ut ex Sæculari fiat Regulare, & vicissim, saltem cum Titulo.
3. Sufficit ad conficiendam præscriptionem unus actus relinquens aliquo modo effectum, continuatum per tempus legitimum.
4. Concessio à Pontifice facta, quamvis generalibus terminis concepta sit, juxta personam tamen conditionem, & subjellam materiam explicanda est.

Notandum primò. Beneficia sæcularia Clericis sæcularibus, & vice versa beneficia Regularia regularibus Clericis conferri debent, prout docui *lib. 4. tract. 2.*

R

6. 4.

6. 4. n. 1. quam ob rem ait *Domin. hic col. 1.* tamen si Papa nihil aliud expresserit, nisi ut Clerico N. seculari beneficium, vel Rectoria, aut Prioratus conferatur, de tali intelligendum esse, quod per seculares Clericos gubernari solitum fuit, prout aperte etiam significatur in hoc c. §. quando. interim vero non prohibetur Pontifex, ob plenitudinem potestatis suae, beneficium regulare conferre Clerico seculari, & vice versa, sicuti notat *Anchoran. hic not. 3.* & significatur in fine hujus cap.

2. Notandum secundò. Status beneficij aut Prælatuæ mutari potest per continuam, & pacificam 40. annorum possessionem, ita ut ex regulari beneficio fiat seculare, si videlicet Capellania, vel Prioratus, ex prima institutione fuerit Regularis, id est, pro Regularibus Clericis fundatus, postea vero collatus sit Clerico seculari uni, aut pluribus, ita ut continuis 40. annis sine contradictione, & cum bona fide à Clerico seculari fuerit gubernatus, tunc efficitur beneficium seculare, nihil obstante, quòd postea iterum instituatur Clericus Regularis, dummodo non tanto tempore, videlicet continuis annis 40. is præsit, ut nova præscriptio introducatur, & prior aboleatur.

Eadem ratione dicendum, quòd beneficium seculare, si annis 40. administratur à regulari, censetur esse regulare, saltem ad repellendum impetrantem secularem, prout colligitur ex eodem §. quando. At vero quoad jura Episcopalia docet *Lapus hic n. 6.* post *Joannem Andream in c. de Monachis n. 11. hoc tit.* tamen si Capella seu Ecclesia parochialis annis 40. administratur, tanquam sit Regularis, non sufficere ad præscribendum, sed requiri tempus immemoriale, aut annos 40. cum titulo. *argu. c. 1. de præscriptionib. in 6.* propterea quòd Jura Canonica resistunt, ut Capella seu parochialis Ecclesia à cura Episcopi, & Jure diocesano abstrahantur. Non loquimur autem hic de paro. hijs, quæ monasterijs unitæ sunt salvo jure Episcopali; neque de parochialibus Ecclesijs, in quibus Regulares

Canonici instituti sunt, ita ut maneat Parochia seculares. c. quod Dei timorem 5. de statu Monachorum. & notavit *Anchoran. in fine cap.* Porro quòd in dubio beneficium seculare potius, quàm regulare censendum sit, tradit ex communi *Lapus hic n. 6. Francus. n. 5. & docui lib. 4. tract. 2. c. 4. n. 3. in fine.*

Notandum tertio. Unus actus relinquens aliquo modo effectum continuatù per tempus legitimù sufficit ad perficiendam præscriptionem. Ita sumitur ex hoc c. si videlicet beneficij regulare seculari Clerico collatum sit, isque vigore ejus institutionis annis 40. sine contradictione administrat, vià præscriptionis efficitur juris secularis; quare idem eadem ratione dicendum, si quispiam bona fide Clericum ad parochiam præsentat, isque admittitur, & institutus sit, atque post 40. annos, quibus gubernavit, mortuus, præsentatorem Jus patronatus per præscriptionem acquisivisse adversus Ecclesiam, imò post decem aut viginti annos, quod attinet ad excludendum alterum privatam Patronum, juxta ea, quæ docui lib. 3. tract. 1. o. ult. n. 6.

Notandum quarto. Concessio à Principe facta, licet verbis generalibus concepta videatur, tamen restringitur secundum conditionem personæ impetrantis, & subjectam materiam. Ita *Gl. hic V. prioratum. Ibidem Joannes Monachus, & alij.* Sic licet Prioratus nomen commune sit, ad regularem & secularem, tamen, si scribatur pro Clerico seculari, extendi non debet ad prioratum regularem.

CAPITULUM VI. Super eo.

PARAPHRASIS.

Quibusdam in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia personatum habentibus, quandoque etiam cum cura Animarum insuper collata est præbenda, cui parochialis Ecclesia ex antiqua consuetudine unita erat. Dubitarunt isti, num simul absque di-